

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂSCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Vitalitatea Ortodoxiei

„Ortodoxia este biserica lui Hristos pe pământ. Biserica lui Hristos nu este o instituție; ea este o viață nouă cu Hristos și în Hristos, condusă de Duhul Sfânt... Mântuitorul înviaț trăește cu noi și viața noastră în sânul bisericii este o viață tainică în Hristos...” Așa să exprimă vestitul profesor și teolog rus, Sergiu Bulgakoff¹⁾ despre biserica ortodoxă.

Biserica ortodoxă este și rămâne cea adevărată, pentru „Că altă temelie nimeni nu poate să pule afară de ceea ce este pusă, care este Iisus Hristos”²⁾ Această temelie și bază a fost pusă odată pentru totdeauna și porțile iadului nu o vor mai birui. Pe această temelie solidă, au edificat și Apostolii Domnului mai departe biserica Sa. Această biserică, de atunci și până astăzi, a păstrat nealterată învățătura și practica Apostolică, cristalizată și aprofundată în sinoadele ecumenice și scrierile Sfinților Părinți.

„Neamurile caută astăzi ortodoxia, adesea fără să știe; neamurile o vor găsi, căci s'a spus Căutați și veți afla”³⁾ Dovadă plauzibilă despre cele mai sus citate, sunt sincerele relații de prietenie, între biserica ortodoxă română și biserica Anglicană, ce s'au intenzificat tot mai mult în ultimii ani.

Acestea relații cordiale, tind spre o fraternitate, sau mai bine zis spre o revenire la matca veche, la ortodoxie, a bisericii Anglicane.

În vederea acestei fraternizări, o solie condusă de Prea Fericitul Patriarh Miron, din care

au făcut parte și Prea Sfinția Sa Episcopul nostru Andrei, ca un profund cunoscător a limbilor occidentale și neîntrecut dogmatician ortodox, au întors vizita reprezentanților bisericii Anglicane. Solia bisericii noastre, a fost întâmpinată cu toată dragostea, cu toate onorurile și cu toată cinstea cuvenită. Pretutindeni au fost bine văzuți și sărbătoriți creștinește.

În vestita Catedrală din Lincoln, Patriarhul României, a fost poftit să rostească Credeul în limba română, unde a fost ascultat cu o evlavie și pietate adâncă de cei prezenți.

Simpaticul Rege al Marii Britanii, a primit într'o lungă audiență solia bisericii noastre ortodoxe române; manifestându-și dorința, ca nizuințele celor 2 biserici să fie încoronate de succes deplin.

Multe pretenii s'au legat și multe cunoștințe s'au făcut, atât cu reprezentanții bisericii Anglicane cât și cu bărbații politici din Anglia. Această solie a adus un real serviciu și o bogată comoară morală bisericii, neamului și țării noastre Românești.

Iată dar marele arbore al bisericii ortodoxe. Crește încet dar sigur cu tendință să cuprindă sub umbra sa toate neamurile pământului.

Biserica ortodoxă e veșnic reîntinerită vie și lucrătoare, pentru că Duhul lui Dumnezeu o conduce în mod nevăzut spre înfrățirea popoarelor prin biserică către „Un Domn, o credință, un botez”. (Efeseni c. 4 v. 5.)

Pr. Dr. R. Popa

¹⁾ Bulgakoff S. Ortodoxia p. 1 trad. de N. Grosu.

²⁾ 1 Corinteni c. 3 v. 11.

³⁾ Bulgakoff Ortodoxia pag. 243 trad. N. Grosu.

Vizită canonică în Curticiu și Macea.

Credincioșii noștri din parohiile Curticiu și Macea au avut în Dumineca din 30 August c. o zi de bucurie și înălțare sufletească.

Prea Sfințitul Episcop *Andrei* i-a distins cu înalta sa vizită însoțit de P. C. I. Stavrofor Mihai Păcățian, protopopul Traian Vațian profesorul de religie Sabin Ștefea și diaconul David Crăciun.

În calea spre Curticiu, trecând prin Colonia *Sofronea*, care nu era luată în program, preotul Vichentie Guleșiu, asistat și înconjurat de enoriașii săi, a ținut să împlinească pe P. Sf. Sale cu câteva cuvinte bine simțite, talmăcind bucuria și omagiile poporului și urând P. Sf. Sale mulți fericiți ani, iar două fetițe au oferit Pr. Sf. Sale frumoase buchete de flori. Poporul a izbucnit în urale.

P. Sf. Sa mulțumește pentru întimpinarea și urările ce i-s'au făcut. Promite că va vizita această tinăra parohie atunci, când va sfinți biserica care se va construi.

La *Curticiu* am sosit la ora 3^{1/2}. Dela marginea comunei Pr. Sf. Sa a fost însoțit de un mare convoi de călăreți. În mijlocul comunei, înaintea arcului de triumf, era adunată multă lume. Aici dl primpretor Ștefanica, apoi dl deputat sinodal Dr. Adam Iancu și doamna Ispravnic, prezidenta Societății femeilor ort. române urează Pr. S. Sale bun sosit, aducându-i omagii de iubire, venerațiune și recunoștință și oferindu-i mai multe buchete de flori.

Pr. Sf. Sa mulțumește tuturor celor de față pentru frumoasa întimpinare ce i-s'a făcut și binecuvântă asistența. La dorința poporului, P. S. S. însoțit de protopopul Traian Vațian, urcă în trăsură, ce i-s'a pus la dispoziție din partea parohiei. Astfel merge până la sf. biserică însoțit de mulțimea poporului. Înaintea sf. biserici așteaptă o altă mulțime de popor: bărbați, femei, tineri, bătrâni și copii, cari veniseră să vadă pe P. S. Sa și să-i asculte învățăturile mântuitoare. În ușa sf. biserici a fost întimpinat de preotul Zenobie Brădean, asistat de preoții Lorinț și Măgoș, care în raportul despre situația parohiei arată, că în Curticiu trăiesc 8360 locuitori, dintre cari 6909 sunt ort. români, buni cărturari și gospodari și buni români. Populația e în creștere. Și în Curticiu sunt concubini, nu însă în număr mai mare.

E trist și dureros, că în Curticiu se înmulțesc crășmele, cari pare că vreau să fie la

fiecare colț de stradă — câte una.

Intrând în sf. biserică, P. S. Sa oficiază un serviciu religios asistat de soborul preoțesc și ține o luminată și convingătoare predică având ca text, cântarea îngerilor dela Nașterea Domnului: „Mărire întru cel de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!”

Trei lucruri se cer, ca să fim fericiți:

a) *Să preamărim pe Dumnezeu.* Dar oare preamărim noi pe Dumnezeu? Ne preamărim pe noi înșine și batjocurim pe deaproapele nostru. De aici multe inconveniente, certuri și dușmăni.

A prea mări pe Dumnezeu înseamnă a cunoaște voința lui Dumnezeu și a împlini poruncile Lui.

b) *Pacea este al doilea lucru care se cere pentru fericirea omului.* Pacea este supremul bun al vieții noastre. Unde stăpânește ura, dușmănia și răutatea, acolo dispăre pacea și buna înțelegere.

La serviciile religioase rostim ecteniile: „Cu pace Domnului să ne rugăm!”

„Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm!”

„Pentru pacea a toată lumea.....!”

Este pacea în Hristos și pacea lumii. Hristos oferă pacea sufletului, care este izvorul adevăratei fericiri. Hristos ne îndeamnă să ne luptăm pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre.

Unde este inima curată, credința și dragostea lui Hristos, acolo este și pace.

Unde sunt păcate, acolo nu este pace, acolo conștiința nu e curată.

Deci să ne curățim gândurile, simțirile, buzele și faptele și atunci se va sălășlui pacea în sufletele noastre și pe pământ.

Nu știm ierta pentru că nu știm iubi și nu știm iubi pentru că nu avem credința și dragostea lui Hristos. Fără dragoste nimic nu suntem.

c) *Bunavoirea* e al treilea lucru, care se cere pentru fericirea omului.

P. Sf. Sa încheie predica îndemnând poporul să fie una în credință, una în dragoste creștinească și una în fapte bune: Pacea, iubirea și bunavoirea sa fie scopul vieții noastre!

Aceasta înălțătoare predică a fost ascultată cu deosebită atențiune și a impresionat adânc poporul.

După predică a citit rugăciunea de deslegare.

Dela sf. biserică am trecut în sala de ședință a Consiliului parohial, unde au așteptat membrii Consiliului și Epitropiei parohiale.

Și aici, ca în celelalte parohii, Pr. S. Sa a îndemnat membrii corporațiilor parohiale să se ocupe mai deaproape cu problema vieții religioase morale a poporului, stărând cu cuvântul și cu fapta pentru înlăturarea obiceiurilor rele înrădăcinate în popor. Membrii corporațiilor parohiale sunt datori a da poporului pildă vie de viață adevărat creștinească.

De aici P. Sf. Sa a trecut la locuința preotului Zenobie Brădean dorind să cunoască și familia preotului rămânând, ca pe ceilalți preoți să-i cerceteze la reîntoarcere din Macea.

Poporul a așteptat în mare număr înaltea locuinței preotului și la plecare la Macea a ovaționat îndelung pe P. Sf. Sa.

La Macea am sosit la ora 5 $\frac{1}{2}$ p. m. Și aici, ca la Curticiu, dela marginea comunei, P. Sf. Sa a fost însoțit de călăreți, cari s'au înșirat de o parte și de alta a mașinei până la sf. biserică. În mijlocul comunei a fost salutat de bun sosit de către primarul, notarul și preotul rom. catolic fiind de față foarte muți enoriași, oferindu-i-se mai multe buchete de flori. P. Sf. Sa mulțumește tuturor pentru frumoasa întâmpinare ce i-s'a făcut și binecuvântă asistența.

La dorința poporului, însoțit de protopopul Traian Vațlan urcă în trăsura pusă la dispoziție din partea parohiei. Astfel merge până la sf. biserică însoțit de călăreți și de un mare număr de credincioși. În ușa sf. biserici a fost întâmpinat de preotul Romul Oancea asistat de colegul său, preotul Gheorghe Curtuțiu. Preotul Romul Oancea, în raportul său despre situația parohiei arată că în Macea sunt 3200 suflete ort. române: buni credincioși și buni români. Raportul dintre preoți, școală și administrația comunală este un raport de colaborare frățească. Sentimentul de jertfă este viu și activ. Concubinajul și luxul se mențin. Parohia a cumpărat un edificiu mai mare din care a făcut două case parohiale pentru doi preoți. A mai cumpărat un edificiu cu etaj pentru casa culturală. În timpul din urmă s'au luat dispozițiuni pentru construirea unei noi biserici mai spațioasă.

În sf. biserică Pr. Sf. Sa a oficiat un serviciu religios asistat de soborul preoților, după care a ținut o însuflețită cuvântare explicând Evanghelia Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu.

Marta este chipul și asemănarea noastră.

Maria este icoana creștinului duhovnicesc, care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și împlinește poruncile Lui.

În Macea sunt credincioși, cari cunosc Sf. Scriptură; dar trebuie să o traducă în viața lor

prin faptele lor cele bune.

Cel ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și face voia Lui, se aseamănă cu omul înțelept, care și-a zidit casa sa pe piatră; iar cel ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și nu face voia Lui, se aseamănă omului nebun, care și-a zidit casa sa pe nisip. Combate și luxul. Cel ce își prețuește mai mult trupul decât sufletul, face idol din trupul său. Faptele bune sunt bogăția sufletului.

Această emoționantă cuvântare a fost ascultată cu o tăcere mormântală.

După cuvântare a citit rugăciunea de deslegare.

Dela sf. biserică am trecut în casa culturală, unde au așteptat membrii Consiliului și Epitropiei parohiale, dându-li-se aceleași instrucțiuni și îndrumări, ca și în Curticiu. Membrii corporațiilor parohiale au primit cu mulțumită frumoasele învățături, pe cari le-au auzit.

După încheierea părții oficiale a programului, Pr. Sf. Sa a cercetat la casele lor pe preoții Romul Oancea și Gheorghe Curtuțiu.

Între uralele poporului am părăsit Macea.

Trecând prin Curticiu, Pr. Sf. Sa a cercetat pe preoții Lorinț și Magoș și pe deputații sinodali Dr. Ioan Alămoreanu și Dr. Adam Iancu.

Din vizitarea acestor două parohii, m'am convins din nou, că acolo, unde preoților le succede prin prudența pastorală și prin zelul apostolesc, că crește o atmosferă de pace și colaborare frățească, — parohia și poporul progresează pe toate terenele, acolo e pace bună înțelegere și îndestulare generală, iar unde sunt neînțelegeri, acolo suferă Biserica, poporul și sufăr și preoții.

M. P.

Biserica dominantă și egala îndreptățire a cultelor.

De Dr. L. Iacob prof. univ.
(Urmare).

Autonomia celorlalte culte minoritare este reglementată astfel: Cultele își vor conduce afacerile lor interne în conformitate cu statutul lor de organizare, aprobat în condițiile legii de față. (art. 12). Iar într'un alt articol se spune: Statul are asupra tuturor cultelor dreptul de supraveghere și control, care se va exercita prin ministerul cultelor (art. 25). Puse la adăpostul acestei leg

și celelalte culte minoritare își reglementează și conduc afacerile în deplină libertate, conform statutelor lor. În activitatea aceasta n'au avut până acum nici cea mai mică supărare. Autoritatea statului — sub titlul dreptului de control și supraveghere — n'a intervenit în executarea acestei autonomii: Statul n'a intervenit la întocmirea statutelor de organizare, nici chiar pentru îndeplinirea unei datorii impuse de lege: datoria cultelor de a-și pune în concordanță statutele de organizare cu dispozițiunile legii cultelor în termen de un an dela publicarea legii înaintându-le spre aprobare și confirmare (art. 51).

Care este situația bisericii dominante?

În Constituția nouă se spune: În tot regatul României Biserica creștină ortodoxă va avea o organizație unitară cu participarea tuturor elementelor ei constitutive, clerici și laici. — O lege specială va statornici principiile fundamentale ale acestei organizații unitare, precum și modalitatea după care biserica își va reglementa, conduce și administra, prin organele sale proprii și sub controlul statului, chestiunile sale religioase, culturale, fundamentale și epitropești. Chestiunile spirituale și canonice ale Bisericii se vor regula de o singură autoritate sinodală centrală: — Mitropolii și episcopii Bisericii ortodoxe române se vor alege potrivit unei legi speciale.

Pentru situația celorlalte culte se spune numai atât: Raporturile dintre diferitele culte și stat se vor stabili prin lege (art. 22).

Dispozițiile acestea sunt foarte elocvente pentru autonomia bisericii dominante. Constituția țării fixează principii de organizare, cari limitează libertatea bisericii, singură în drept să stabilească organizația și în preocupările căreia trebuie să fie, în locul întâiu, stabilirea unei organizații unitare. Participarea elementului laic la organizația Bisericii o hotărăște constituția bisericii și nicidecum constituția țării.

Legea cultelor stabilește, că fiecare cult își întocmește statutul de organizare, iar statul îl aprobă, punând o singură condiție: ca exercițiul cultelor să nu aducă atingere ordinii publice, bunelor moravuri și legilor de organizare ale Statului. Pentru biserica ortodoxă se fixează ca o lege specială să statornicească principiile fundamentale ale organizației unitare.

La cultele minoritare șefii cultelor sunt aleși sau numiți în conformitate cu statutele lor de organizare. Trebuie însă să aibă aprobarea, confirmarea Regelui.

Pentru biserica ort. o lege specială va fixa cum să se aleagă mitropolii și episcopii; o lege specială fixează alegerea de patriarh. Minis-

terul Cultelor, de acord cu Sf. Sinod, va întocmi un regulament special pentru alegerea de patriarh (Legea din 25 Febr. 1925, Mon. Of. No. 44). Tot atâtea limitări în libera dispunere a bisericii dominante. E de remarcat, că în Constituție se accentuează în special față de biserica ortodoxă controlul Statului.

Culte minoritare își exercită autonomia conform statutelor lor aprobate. În cadrele acestora ele au libertate deplină să aducă hotăriri și să întocmească regulamente, fără să aibă nevoie de altă aprobare.

La biserica dominantă este altfel. Deși există legea și statutul de organizare, totuși ea nu are aceeași libertate de acțiune.

Congresul național bisericesc poate să stabilească în cadrele legii și statutului de organizare norme obligatorii pe cale de regulament. Dar regulamentele acestea au nevoie de aprobarea și întărirea M. S. Regelui (Statut art. 8). Convocarea congresului o face Președintele după încunoștințarea Regelui prin Ministerul Cultelor. (Statut 12) Exercițarea puterii disciplinare și judecătorești asupra membrilor cultelor este de competența exclusivă a instanțelor prevăzute în organizația cultelor respective. Cultele singure stabilesc regulamentul pentru constituirea și competența acestor instanțe precum și procedura de judecată. Nu se cere o aprobare a statului. Pentru biserica ortodoxă legea stabilește instanțele judecătorești, hotărând că acestea vor funcționa conform unui regulament special întocmit de Sf. Sinod și întărit de M. S. Regele. (L. 16).

(Va urma)

Mari serbări religioase în Lugoj.

În zilele de 13 și 14 Sept. 1936 se va ține în Lugoj un mare Congres ortodox, la care au fost invitați Prea Sf. Episcopi ai Caransebeșului și Aradului, precum și celelalte Eparhii aparținătoare Mitropoliei Sibiului.

La această mare manifestațiune a sufletelor ortodoxe, sunt rugate a lua parte toate asociațiile religioase ortodoxe, precum Oastea Domnului, F. O. R.-urile din întreg Banatul și din părțile din vecinătate, întreaga intelectualitate dreptcredincioasă și tot poporul iubitor în frunte cu prețuita noastră preoțime.

Asociațiile „Oastea Domnului” sunt rugate să vină cu steagurile lor sfințite.

Sosirea în cursul dimineții zilei de Duminică 13 Sept. în curtea Bisericii ortodoxe unde este locul de întâlnire a credincioșilor.

Duminică după masă vecernie cu predică rostită în curtea Bisericii în fața mulțimii adunate.

Luni 14 Sept. participare la Sf. Liturghie, iar dela 11-12 o mare procesiune religioasă în oraș împreună cu Episcopul de Caransebeș, eventual și ceilalți Ierarhi invitați, urmați de către toate delegațiile sosite din cuprinsul patriarhiei București, Basarabia, Bucovina etc.

La 12 Congresul în sala teatrului municipal. Programul festivalului care se va desfășura în teatru se va anunța la timp.

Comitetul aranjator

Dr. Mircu

Deputat sinodal și
Președ. FOR.-ului din Lugoj.

Solemnitatea sfințirii troiței martirilor din 1848—49

Și o manifestație antirevizionistă.

Trăită sub imperiul forței oprimate și distructivă a tot ce acest popor valah, rob în țara lui, era capabil să producă, națiunea română a suferit și îndurat timp de câțiva secolii viața cea mai oropsită, plină de suferințe și udată de lacrimile cari curgeau udând pământul strămoșilor daci, în care românii trăiau robi.

A suferit mult și multe acest popor. Mult de tot, prea mult, căci ungarul, prin atavicele lor atrocități barbare, puseră jug greu pe umerii unui popor ce n'avea nici un drept să l poarte. A fost prea greu jugul pentru acest popor obidit, care trebuia să muncască din zori și până 'noapte, căci biclul șuera dea supra lor, frământând doar în gândul lor speranța unor vremuri mai bune. Toată vlaga a fost stoarsă din acest popor. Nu mai putea suferi, cuțitul ajunsese la os. Și vedem în fruntea lor pe Horia, Cloșca, Crișan luptând pentru libertate. Se ridică și lancu pe care ideea libertății nerealizată, l-a făcut să moară nebun de suferință și disperare.

Alături de el s'au jertfit și alții, dintre cari și șapte preoți spânzurați la podul Băneștilor pentru care s'a și ridicat această cruce pe care este săpată următoarea inscripție: „*Ridicatu-s'a această Sfântă și românească troiță în zilele Majestății Sale Carol II Regele Românel, fiind episcop al Aradului d. dr. Grigorie în ziua de 4 Noemvrie din anul mântului 1934 întru pioasă amintire a preoților martirizați în revoluțiile lui Horia și lancu dintre cari șapte înși și anume: Ioan jude bătrânul și Ioan jude tinărul amândoi din Poenari, Eulimie Popovici din Hălmăgel, Pavel Feier din Ștefia, Sinesiu Grozav din Aciuța, Pavel Farcaș din Pleșcuța și unul anonim, au fost spânzurați în*

acest loc. Primește Doamne Iisuse Hristoase și această jertfă a slujitorilor Tăi în sfântul și cel mai presus de ceruri și înțelegătorul Tău jertfelnic și fă ca jertfa vieții lor să fie spre întărirea legii și a neamului nostru!

Și acum lancule și voi eroi nu mai fiți disperați căci idealul vostru s'a împlinit și deacolo din lumea duhurilor ce nu cuvântă, priviți cu bucurie spre mii de români ce astăzi 30 August 1936 vin depe toate văile din jur pe unde altădată se luptau cu dușmanii în impresionante procesiuni îmbrăcați în haine de sârbătoare și costume naționale, având înaintea lor „preoți cu crucea'n frunte...” ca să se închine în fața acestei sfinte cruci și să aducă priuosul lor de recunoștință acelora cari prin jertfa vieții lor au pus temelie Patriei noastre.

Actul sfințirii și cuvântările.

La orele 11, după ce mulțimea, compusă dintr'un mare număr de țărani, intelectuali și vre-o două mii de legionari, a fost adunată, bubuitul traserilor care spinteca văzduhul scaldat în zazele argintii ale unui soare tomnatec, a anunțat începutul ceremonialului pontificat de P. On. dr. Gh. Ciuhandu, iconom stavrofor, și înconjurat de un sobor de preoți, împreună cu Păr. protop. Șt. Bogdan, Al. Gîlgor, Gavrilă, Sirban, Luca, Bora, Borza, și alți preoți din jur. Se sfințește crucea și apoi se face parastas pentru martirii și eroii noștri, răspunsurile fiind date foarte frumos de corul din Hălmăgiu condus de d. I. Balta.

Fanfara soc. Mica din Brad cântă Imnul regal, după care începe seria cuvântărilor.

Primul ia cuvântul dr. Gh. Ciuhandu delegatul episcopiei care arată suferința ce au îndurat-o martirii pentru realizarea idealului național și importanța pe care o are crucea în lupta noastră cu elementele subversive care urmăresc distrugerea credinței și a statului spunând printre altele că troița de față s'a ridicat în amintirea mucenicilor românismului morți în revoluția din 48, dintre care socotiți cu numele au fost șapte și tot odată ea ne amintește și de crucea lui Hristos. Ajunși la libertate să ne aducem aminte de acei eroi cari s'au jertfit pentru ca să ne deschidă nouă o epocă de desrobire și trebuie să păstrăm patrimoniul pe care mucenicii noștri l-au făcut. Să avem grijă căci șperțarii s'au îmulțit și țara geme sub călcăul lui anticrist de ghiarele căruia suntem datori să o scăpăm, făcându-ne datoria.

Corul din Hălmăgiu cântă „preoți cu crucea'n frunte...” după care ia cuvântul d. C. Clocan, care spune: Viu să vorbesc în numele Comitetului Zărândeian pentru comemorarea a 150 ani dela revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan. Acest comitet a luat hotărârea să comemoreze 150 de ani dela revoluția acestor eroi prin ridicarea a 10 troițe în aceste părți, căci pe timpul stăpânirii maghiare am fost împiedecați să ne comemorăm eroii prin ridicarea de monumente. „Să se știe

că la căpătâiul fiecărui creștin când moare i se pune o cruce, iar acești martiri dela 1784 timp de 150 de ani n'au avut această cruce pentru că ungarul nu ne-a permis iar acum troița se află la căpătâiul lor“.

În cuvântul d. maior *N. Popovici* care arată că noi românii trebuie să ne unim și să nu ne lăsăm pradă sectelor și altor curente care voesc să ne desbina și să ne pue din nou sub stăpânire.

Apoi urmează dnl *Traian Mager*, dr. Covaci în numele ligii antirevizioniste, dr. *M. Nicula* din partea localnicilor, iar d. *O. Turuc* recită poezia *Horia* de poetul *Aron Cotruș* care a fost de față, și la umbra crucii noastre de Păr. *Herbel*, apoi Păr. protopop *Șt. Bogdan* face o dare de seamă despre felul cum s'a înfăptuit, lucrările necesare fiind efectuate de legionari, urmează d. *L. Igrășan* și general *Cantacuzino Grăniceru*, care printre altele spune „Noi facem biserici și așa trebuie, că astăzi crucea este batjocorită și amenințată...”

După aceasta urmează defilarea legionarilor prin fața troiței și cu aceasta frumoasa și entuziasta serbare la sfârșit.

Sever Codreanu
student în teologie

Răspuns tardiv

— **Canonicului N. Brânzeu, dela Lugoj** —

de Preotul *Gh. Cotoșman*

(Urmare).

Un guvern românesc nu poate subvenționa o defecțiune care s'au lepădat de ce are omul mai scump: de credința și mormântul moștrămoșilor. Și'n special în Timișoara înstrelnată, în care cea stă așa zisă „parohie unită din centru” este condusă de un nălmît, de un preot care până la anul 1918 n'a știut românește și nici n'a vrut să știe că e Român. Dovadă însuși numele ce-l poartă care — cu o rezonanță arpadiană — răspunde până azi la ungurească *Téglássy Laczy*!!

Tot din aceleași motive de solidaritate națională — de a nu încuraja rătăcirile — actualul regim și cele viitoare n'a înțeles să termine „bisericele neterminate” ale unieților. Căci orice bun român își dă seama că o nouă biserică unietă înseamnă un nou ghimpe în trupul neamului românesc și o nouă piatră de scandal pentru Biserica ortodoxă a neamului. Instrăinații, oricari ar fi ei, și de orice nuanță, — dacă vor biserici și case parohiale să și-le ridice singuri, cu propriile puteri, eventual să ceară ajutor din partea taberei — la care au alergat, în solda căreia au stat și stau, în hora căreia s'au prins și au dansat, și pe al cărei ideal l-au servit până la epuizare completă.

Dar „nu despre acestea” — adică despre asemenea fleacuri, cum le-ar zice unieții, cărora nu le place să audă cetindu-li-se din evanghelia neamului — ține să vorbească canonicul *Lugojean*, ci despre anumită latură spirituală a lucrului, în legătură cu chestiunea reactivării episcopiei *Timișoril*, și anume: „În propaganda lor nechibzuită, anumiți apărători ai cauzei au mers până a cere chiar sacrificarea episcopiei unite a *Lugojului*, în interesul viitoare episcopii a *Timișoarei*. Despre asta dorim să informăm acum onorații cititori ai „Unirei”. Teza a fost pusă în publicitate de persoane — ce-i drept — destul de insignifiante, dar dacă au cutezat să iasă cu ea în publicitate, ne putem închipui, ce vor fi în stare să vorbească între ei, prin memoriile lor, în discuții ce nu sunt menite publicității”.

Da, am „cutezat” să ies în „publicitate”, am avut curajul exprimării opiniei, și am și arătat, anul trecut, din acest loc, și motivele puternice, în virtutea cărora Românii ortodocși băneșeni cer — atât în discuțiile lor particulare cât și în publicitate — desființarea episcopiei, fără credincioși a *Lugojului*. Motivele acestea le-am codificat în cartea, recent apărută, intitulată: „*Restaurarea Episcopiei Timișoril*”. — Testamentul lui *Șaguna* — *Visul Bănășenilor*”, — spre a sta la dispoziția oricui, deci și a magnificiențelor și a excelențelor *Lugojene*.

„Persoanele insignifiante” vizate sunt: *Părintele Vichentie Pirtea* din *Sinerșig*, senator de *Timiș-Torontal* și subsemnatul. Primul care a „cutezat” să ceară desființarea episcopiei unite a *Lugojului* a fost *Părintele Pirtea* care, într'un articol în fișuca liberală „*Renașterea*” dela *Timișoara* cere înființarea episcopiei de *Timișoara*, desființându-se episcopia *Lugojului*, care poate fi înglobată la episcopia de *Oradea*, fiindcă nu are decât 49 mii credincioși, cât un protopopiat ortodox” — scrie *N. Brânzeu*.

Mai întâi *păr. Pirtea* — bine cunoscător al stărilor sufletești din *Banat* — a cerut un lucru necesar și posibil: să se sfârșească odată parada dela *Lugoj*, plătită cu bani grei din bugetul secătuit al acestei țări. Și'n rândul al doilea, să le între'n cap canonicilor că foala „*Renașterea*” nu este o „fișuca liberală” ci un organ onest care oglindește realitatea românească și ortodoxă băneșeană!!

În continuare, canonicul *Brânzeu* la la țintă pe „bietul popă” dela *Jimbolia* în felul următor: „Acum vine un anumit pr. *Gheorghe Cotoșman*, și printr'un articol publicat în „*Biserica și Școala*” dela *Arad*, reproduș apoi în surata liberală „*Renașterea*” dela *Timișoara*, cere din nou înființarea *Mitropoliei ort.* prin desființarea episcopiei noastre. Prilejul îl oferă vacanța ce se va ivi la *Lugoj* — zice el — prin „numirea *P. S. Sale Alexandru Nicolescu*... ca mitropolit al unieților la *Blaj*”. Iar îndemnul îl dă moartea episcopului *Grigorie*, care, personal, ar fi militat pentru *Mitropolia Timișoril*”.

(Va urma)

INFORMAȚIUNI

Vizita P. S. Sale Episcopului Andrei. La Săvârșin Jol, 2 August, P. S. Sa Episcopul Andrei al Aradului, a vizitat colonia „Crucii Roșii”. P. S. Sa a fost însoțit de d. dr. Nr. Iercan, directorul general al Băncii „Victoria” și a cercetat toate încăperile și parcul coloniei. S'a interesat de viața în colonie, întreținându-se îndelung cu d-na Maria dr. Botiș și cu cei prezenți. Apoi, P. S. Sa Andrei a ținut fetelor oarbe o impresionantă cuvântare și a dăruit pentru colonie întreaga sumă ce-o avea asupra sa — cinci mil lei. Înaltul prelat a fost profund impresionat de cele văzute, precum și de manifestația pe care l-a făcut-o corul fetelor oarbe, de sub priceputa conducere a preotului prof. Lugojan. Atât P. S. Sa, cât și dr. Iercan, au scris în cartea deschisă vizitatorilor coloniei, cuvinte de laudă la adresa d-nei Maria Botiș.

Avem guvern nou. În săptămâna trecută, guvernul nostru de sub conducerea dlui Gh. Tătărescu, a fost remaniat în felul următor:

Președinte al consiliului și ministru al armamentului d. *Gheorghe Tătărescu*;

Vicepreședinte al consiliului și ministru fără portofoliu d. *Ion Inculeț*;

Ministru de interne, d. *D. Iuca*, fost subsecretar de stat la interne;

Subsecretari de stat la Interne: d. *Aurelian Bentoiu*, fost subsecretar de stat la justiție și d. *Vasile Bârcă*, vicepreședintele Camerei;

Ministru de externe d. *Victor Antonescu*;
Subsecretar de stat la externe d. *Victor Bădulescu*;

Ministru cultelor d. *Victor Iamandi*;

Subsecretar de stat la culte d. *M. Berceanu*, vicepreședintele Camerei. (Subsecretariatul de stat la culte a fost oferit d-lui *George Fotino*, vicepreședintele Camerei, care însă l-a refuzat);

Ministru de industrie și comerț d. *Valeriu Pop*, fost ministru de justiție;

Ministru de finanțe d. *Candrov*, fost subsecretar de stat la domenii;

Subsecretar de stat la finanțe d. *Dumitru Alimănișteanu*, deputat și raportorul general al bugetului;

Ministrul muncii și sănătății se scindează din nou: ministru muncii d. *I. Nistor*.

Ministrul sănătății dl. dr. *I. Costinescu*, fost ministru de industrie și comerț;

Ministru de justiție d. *Mircea Djavara*, vicepreședintele Camerei;

Ministru de comunicații d. *Richard Franasovici*;

Ministrul apărării naționale d. general *Paul Angelescu*;

Ministrul de domenii d. *V. Sassu*;

Subsecretar de stat la culte d. *Tiberiu Moșoiu*;

Ministru de instrucție publică d. dr. *Angelescu*;

Subsecretari de stat la instrucția publică d-nii *Ștefănescu-Goangă*, rectorul universității din Cluj și *I. Valaori* actual secretar general al ministerului de instrucție;

Ministru de stat însărcinat cu problemele cooperăției d. *M. Negură*.

Subsecretar de stat la armament d. *Petre Bejan*;

Subsecretar de stat la aviație d. *N. Caranfil*.

† Necrolog

Nemângălatul *Dr. Cornel Corneanu* anunță cu adâncă durere încetarea din viață, după ce a fost împărtășită cu sfintele Taine, a neuitatei sale soții, *Otilia Dr. Corneanu, născută Frățilă*, întâmplată la 28 August 1936 orele 2.1/2 în vârstă de 44 de ani.

Înmormântarea a avut loc Sâmbătă în 29 August 1936, orele 16 în cimitirul sf. Ioan Botezătorul din Caransebeș.

Amintirea-l fie binecuvântată și în veci neuitată!

Mo. 5936/936.

Școala de cântăreți.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în școala de cântăreți a Eparhiei Aradului se primesc elevi în etate dela 17 ani înainte, absolvenți de cel puțin 4 (patru) clase primare în baza unui examen de primire.

Elevii admiși vor fi găzduți în camerele disponibile din Alunneul Nou, cu o taxă lunară de 600 — șase sute lei.

Taxa școlară se stabilește la 100 — una sută lei anual.

Cererile de admitere vor fi însoțite cu actele justificative și anume:

- 1) Extras din matricula botezaților.
 - 2) Certificat școlar.
 - 3) Certificat de moralitate dela oficiul parohial.
 - 4) Certificat medical că e complet sănătos și apt pentru oficiul de cântăreț bisericesc.
- Școala se va deschide dacă se vor prezenta cântăreți în număr suficient.

Cererile de primire se vor înainta până la finea lunii Septembrie a. c.

Arad din șed. Cons. eparh. dela 26 Aug. 1936.

Consiliul Eparhial
ort. român Arad,

Nr. 5365/1936

Comunicat

Consiliul Central Bisericesc din București, cu adresa Nr. 6510/1936 cere a se lua următoarele dispozițiuni cu privire la pregătirea pre militară:

1. Organele bisericesti să fie îndrumate ca și pe viitor să desvolte aceeași colaborare armonică cu pregătirea premilitară dând tot ajutorul său la lucrarea bună și apărând totodată, prin mijloacele cari li stau la dispoziție, demnitatea Instituțiunii premilitare față de contrarii ei.

2. Ori ce scăderi sau inconveniente ar observa organele bisericesti la lucrarea premilitară, în ce privește educația tineretului să le aducă pe cale ierarhică la cunoștința Consiliului Central Bisericesc ca pentru îndreptarea lor să se facă intervenția la Comandament.

3. Consiliul Central Bisericesc este recunosător pentru ori ce sugestii, propuneri sau observări, ce i-se vor face în scopul unei armonice conlucrări între Biserică și pregătirea premilitară.

Ceeace comunicăm spre conformare.
Arad, în 28 August 1936.

† Andrei
Episcop

Nr. 6027/1936.

Comunicat

Aducem la cunoștința celor interesați, că la concursul de burse a 8000 Lei anual pentru studenții Academiei teologice din Arad, publicat în Nr. 26 din 28 Iunie a. c. și Nr. 30 din 9 August a. c. al organului oficial „*Biserica și Școala*”, pot concura și absolvenții Școlii Normale cu opt clase și cu diploma de capacitate pentru învățători, dacă au media foarte bine.

Arad, 28 August 1936.

ss. † Andrei
Episcop

Nr. 6028/1936.

Comunicat

Se aduce la cunoștința celor interesați că nime nu se poate înscrie la vre-o Facultate

teologică fără știrea și încuviințarea Noastră.

Acest comunicat se va citi în proxima Duminică sau sărbătoare în sf. biserică.

Totodată invităm pe cei ce s'au înscris deja la vre-o Facultate teologică, să ceară încuviințarea Noastră și să Ne comunice: Numele, domiciliul, anul de studii și Facultatea la care studiază.

Arad, 28 August 1936.

ss. † Andrei
Episcop

Nr. 6031/1936.

Comunicat

Toți absolvenții Academiei de teologie din Arad cari până azi n'au fost hirotoniți Ne vor comunica: Numele, anul absolvirei, domiciliul și starea lor actuală (dacă ocupă vre o funcțiune sau continuă studiile) până la data de 15 Septembrie 1936.

Arad, în 28 August 1936.

ss. † Andrei
Episcop

Nr. 6064/1936.

Comunicat.

În conformitate cu adresa Consiliului Central Bisericesc din București Nr. 7683/1936, invităm pe toți Cucernicii preoți, ca în ziua de 14 Sept. a. c. să organizeze colecte în toate bisericile pentru alimentarea fondului „*Dinarul Patriarhiei*”.

Sumele adunate se vor constata prin încheiere de Procese Verbale semnate de Epitropia Bisericii respective și se vor înainta Consiliului eparhial Arad, până la 1 Octombrie a. c. pentru a se trimite la Eforia Bisericii.

Arad, în 3 Septembrie 1936.

† Andrei
Episcop

